

Stanowisko nr 9/2025

**Konwentu Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko – Pomorskiego
z dnia 19 września 2025 r., przyjęte w trybie obiegowym
w sprawie wystąpienia na drogę postępowania sądowego w sprawie naruszenia biernego
prawa wyborczego wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.**

Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko – Pomorskiego zwraca się do Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o podjęcie działań mających na celu wystąpienie na drogę postępowania sądowego w sprawie naruszenia biernego prawa wyborczego wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w związku z wprowadzeniem przepisów prawnych dotyczących dwukadencyjności wójtów, burmistrzów, prezydentów miast (art. 11 § 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. kodeksu wyborczego (Dz. U. z 2025, poz. 365)).

Ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. z 2018, poz.130) wprowadzono dwukadencyjność wójta, burmistrza, prezydenta miasta połączoną z wydłużeniem jednej kadencji do 5 lat.

Powyższe jest rozwiązaniem niedemokratycznym, antyobywatelskim, niezgodnym z zasadą pomocniczości, naruszającym czynne i bierne prawo wyborcze.

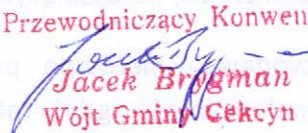
Ustawodawca nierówno potraktował wójtów, burmistrzów i prezydentów wprowadzając dwukadencyjność, gdyż takiego ograniczenia nie zastosował w stosunku do pozostałych organów samorządowych władz publicznych, czyli starostów czy marszałków województw. Takiego samoograniczenia nie wprowadzili również parlamentarzyści. Wprowadzenie ww. przepisów nie jest uzasadnione, tym bardziej, że przepisy prawa dają możliwość odwołania wójta w każdej chwili poprzez referendum, które daje realną władzę mieszkańcom, co do wyboru organu wykonawczego.

Powyższe budzi poważne wątpliwości konstytucyjne w świetle takich uprawnień jak prawo do kandydowania (biernie prawo wyborcze), prawo do zgłaszania kandydatur, a także prawo dostępu do służby publicznej. Wskazać w tym miejscu należy, że w uzasadnieniu do projektu ustawy wprowadzającej zasadę dwukadencyjności trudno wskazać na szczegółowe i wnikliwe argumenty usprawiedliwiające wprowadzenie tak istotnego ograniczenia w prawach obywatelskich, co powoduje wniosek kontrowersyjnego rozwiązania, w szczególności w biernym prawie wyborczym. Ograniczenie biernego prawa wyborczego może być wprowadzone tylko w konstytucji (tak jak wprowadzone ograniczenie do dwóch kadencji prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej). Należy podkreślić, że wobec osób, które nie popełniły żadnego czynu zabronionego skutkującego pozbawieniem praw publicznych, ale z mocy prawa nie mogą ubiegać się o kolejną kadencję na stanowisku wójta, burmistrza, prezydenta, obowiązujące przepisy skutkują nierównością wobec prawa w stosunku do innych osób ubiegających się o dany urząd, co narusza podstawowe zasady konstytucyjne.

Ponadto zaznaczyć należy, że ograniczenie liczby kadencji pozbawiło również wyborców prawa do ponownego wyboru osoby, którą darzą zaufaniem. Podstawowym bowiem założeniem demokratycznego państwa prawa jest możliwość swobodnego wybierania swoich przedstawicieli przez obywateli. Wprowadzenie limitu kadencyjności dla wójtów w sposób sztuczny i arbitralny ogranicza wolę mieszkańców, którzy powinni mieć pełne prawo do decydowania, komu powierzają zarządzanie swoją wspólnotą samorządową. Warto podkreślić, że ograniczenie to dotyczy wyłącznie organu wykonawczego i nie znajduje analogii w przypadku radnych, posłów czy senatorów. Zgodnie bowiem z zasadą demokratycznego państwa, to mieszkańcy danej gminy powinni decydować o tym, kto ma pełnić funkcję wójta, burmistrza czy prezydenta miasta, w przeciwnym razie stanowi to ograniczenie podstawowych praw obywatelskich.

Wobec powyższego, a także w związku z brakiem ze strony Parlamentarzystów konkretnych zapowiedzi odejścia od łamiących nasze prawa wyborcze zmian w kodeksie wyborczym, Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko – Pomorskiego uważa, że niniejszy wniosek jest w pełni zasadny i zasługuje na podjęcie niezwłocznych czynności w sprawie.

Przewodniczący Konwentu

Jacek Brogman
Wójt Gminy Ciekocin

Otrzymują:

1. Przewodniczący Związku Gmin Wiejskich RP – Pan Stanisław Jastrzębski
2. Wójtowie i Burmistrzowie Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego